

Att leva som muslim

Islams fem pelare

Enligt islam gör människans frihet att hon hela tiden måste välja det goda i stället för det onda. Varje dag måste hon därför sträva efter att bygga upp sitt och samhällets liv kring Gud. Detta bygge måste sedan underhållas och repareras varje dag. Annars förfaller det och rasar ihop.

En god muslim måste dessutom se till att bygget sker på flera olika plan. Både tanke och handling måste finnas med.

Det måste finnas trappor som leder från ens egen familj och eget lilla vardagsrum upp till de stora våningarna ovanför där samhället och världen breder ut sig.

Enligt muslimsk tradition vilar bygget av ett liv i islam på fem grundpelare:

Islams fem pelare

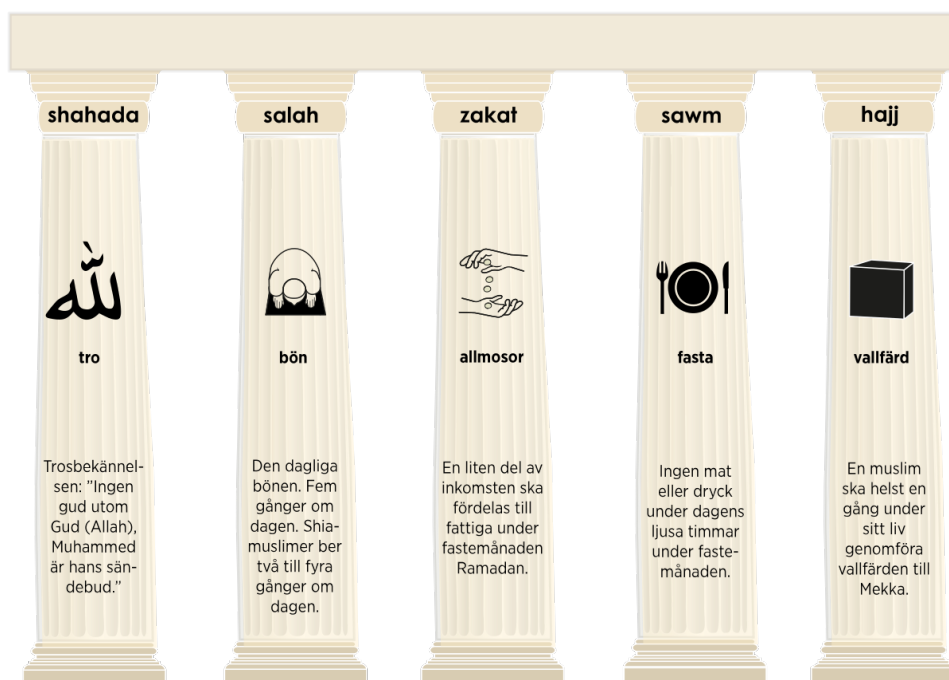
1. Trosbekännelsen
2. Tidebönen
3. Allmosan
4. Fastan
5. Vallfärden

Det här är offlineversionen av *Att leva som muslim*.

Följ länken för att komma åt ytterligare material som övningar, interaktiva element, filmer med mera.

<https://laromedel.ne.se/material/reader/205/7675>

CARIN CARLSSON/NE

■ Islams fem pelare.

Ord och begrepp

Ordlista: Att leva som muslim

Allmosa betyder gåva till fattiga.

Bön innebär att vända sig till och försöka ha kontakt med en gud eller annan högre makt.

Fasta är att låta bli att äta.

Imam är en person inom islam som leder den gemensamma bönen i moskén.

Kalif är en ledare inom islam och en efterträdare till Muhammed.

Shia är en riktning inom islam.

Sunna är regler inom islam för vad man ska och inte ska göra som bygger på vad Muhammed sade och gjorde.

Tidebön är bön vid bestämda tider på dagen.

Trosbekännelse är en kort sammanfattning av det viktigaste i en religion.

Vallfärd, *vallfart* eller *pilgrimsfärd* är en resa till en helig plats som man gör av religiösa skäl.

Moskén

Islam bygger på idén om att de troende har en direkt kontakt med Gud. De ansvarar därför själva för att hålla kontakten med Gud genom bönen. Därför finns det inga officiella gudstjänster inom islam och det finns heller ingen direkt motsvarighet till kristendomens präster. Däremot brukar muslimska grupper träffas tillsammans på fredagar för en gemensam bön.

Det finns egentligen inga heliga byggnader inom islam, men den plats där muslimer brukar be på fredagar och där muslimsk undervisning sker kallas **moské**. Förebjudaren, **imamen**, leder bönen och brukar även predika efteråt.

Moskén är indelad i minst två delar, där män ber i den ena och kvinnor i den andra. När man går in i en moské tar man av sig sina skor i vördnad inför Gud och tvättar sig på ett rituellt sätt (detta kallas **ghusl**).

VALERY SHANIN/SHUTTERSTOCK

■ Blå moskén i Istanbul. I förgrunden ses kupolerna på Hagia Sofia.

Moskén är ofta utsmyckad med vacker **kalligrafi**, skönskrift, med kända passager ur Koranen samt den muslimska trosbekännelsen (det är inte tillåtet för en muslim att ha bilder på Gud eller profeten Muhammed).

Religiösa högtider

Inom islam firas flera gemensamma religiösa högtider: **Ramadan** med festen **Id al-fitr** (eller Eid al-fitr), festerna **Mawlid**, **Miraj**, och **Id al-adha**. Shiamuslimer firar även högtiden **Ashura**. Det är relativt vanligt att muslimer också firar de kristna högtiderna jul och påsk i Sverige, men då inte som religiösa högtider.

DONDI TAWATAO/GETTY IMAGES

■ Muslimska kvinnor kramar om varandra efter den sista bönen under Ramadan. I Manila i Filippinerna är fastan nu över.

Sharia

GARRY KNIGHT/FLICKR (CC BY 2.0)

■ Muslimska ungdomar på Trafalgar Square i London.

Islam är en religion som i hög grad också är politisk. Många muslimer anser att islam inte bara är en tro som kan anpassas till alla samhällen, utan det finns ett samhällssystem som är muslimskt och som islam är tänkt för.

Olika muslimska grupperingar är inte ense om hur detta samhälle ska se ut, men gemensamt brukar vara synen på att religionen islam ska vara grunden för samhällets lagar. Detta kallas för **sharia**. Den form av sharia som islamistiska grupper i dag brukar prata om har dock mycket lite gemensamt med äldre tiders sharia. Islamistisk sharia accepterar ofta inte andra grupper och religioner. Traditionell sharia brukar acceptera religiösa olikheter, även om islam är den viktigaste religionen.

De flesta muslimer som bor i ett icke-muslimskt land brukar inte vilja ha sharialagstiftning inom det landet. I stället förespråkar många muslimer i sådana länder att man följer det landets lagstiftning men utövar de religiösa och kulturella delarna av islam. De som bara praktiserar de kulturella delarna brukar kallas för kulturella muslimer.

Att vara muslim i dag

Iman och Leila är två unga tjejer som går på Ärvingeskolan i Kista. De är muslimer och lever efter Koranen och sunna.

”Koranen uppmuntrar mig att vara ärlig och omtänksam”, säger Iman. Leila nickar instämmande. De tycker båda att det är viktigt.

Halal

De följer också islams matregler: att inte äta griskött eller blodmat. Däremot är nötkött tillåtet. "Men muslimer är olika stränga", förklarar tjejerna. En del imamer tillåter bara nötkött som slaktats på islamiskt vis. Först då blir det tillåtet, eller **halal** som det heter på arabiska.

Men Leila och Iman anser att en välsignelse över köttet räcker för att det ska bli halal.

Sjalen håller livet ut

Leila och Iman bär sjal. De undviker också alltför åtsittande kläder. Bland skolkamraterna är det nästan aldrig någon som lägger sig i det. Och själva lägger de sig inte i andras klädsel.

"Jag vill inte att killar bara ska se på mitt yttre." Iman pekar mot hjärttrakten. "Det är hur jag är här inne som är det viktiga."

Någon gång har Leila mött frågan: "Är du förtryckt?"

"Men det handlar om självrespekt", säger hon. "Och när du är gammal måste du ändå slänga minikjolen."

Hon menar att sjalen håller livet ut.

YORAY LIBERMAN/GETTY IMAGES

■ Unga kvinnor på en shoppingtur i Istanbul. Vid sidan av sin religiösa funktion är huvudduken även en viktig modeaccessoar för många muslimska kvinnor.

"Varför ska man skada sig själv?"

Alkohol är absolut förbjudet enligt islam. "Det är dåligt", säger Iman. "Man får inte dricka något som skadar kroppen."

"Varför ska man skada sig själv?" undrar Leila. "Gud vill inte att man skadar andra heller."

Iman lutar sig fram. "Du gör dumheter om du dricker sprit, förstör för din familj. Det mår ingen bra av. Det är dåligt för själen också."

Skilj på islam och kultur

Givetvis är tjejerna intresserade av killar. Men de får inte träffa en kille utan att vara i sällskap av andra. De får inte ha några förhållanden. Sex före giftermålet är förbjudet.

Båda anser dock att mycket av det som icke-muslimer förknippar med islam har annan grund än religionen.

”Att föräldrarna ska välja ens man”, säger Leila. ”Det är inte islam. Det är kultur.”

MARCO DI LAURO/GETTY IMAGES

■ Muslimskt bröllop i Bagdad.

Islam och familjen

Men visst säger Koranen och sunna en del om könsroller, fortsätter tjejerna. ”Det står att mannen ska försörja familjen. Men nuförtiden är det svårt på en lön. Båda får ofta hjälpa till.”

”Mannen får inte jobba och ta pengarna åt sig själv!” tillägger Leila.

Att ta hand om hemmet och barnen är kvinnans huvudansvar. En del män tror att de kan strunta i hemmet på grund av det. De männen är dåliga muslimer, tycker tjejerna. ”Profeten hjälpte sina hustrur jättemycket”, berättar Iman. ”Han tvättade och diskade.”

Varken Leila eller Iman ser något fel i att lämna sina barn på förskola. Det är inte att försumma sitt ansvar för barnen. De mår bara bra av att träffa andra barn och samtidigt kan kvinnan arbeta eller studera. Bara det blir tid över till barnen också.

Islam – en världsreligion

Var fjärde människa på jorden är muslim. Det är över en och en halv miljard människor.

Från de arabiska kalifernas mäktiga riken har religionen spritt sig över jordklotet. Bara 15 procent av muslimerna är i dag araber. Flest anhängare finner vi i Asien – omkring 800 miljoner – med koncentration i området Pakistan–Indien–Bangladesh. I Afrika lever uppemot 300 miljoner muslimer.

Indonesien är med sina 230 miljoner troende världens största muslimska land.

Muslim kan man därför vara på väldigt många olika sätt. Det här avsnittet har bara tagit upp muslimernas gemensamma grunder.

Sammanfattning

Att leva som muslim

- Enligt muslimsk tradition vilar bygget av ett liv i islam på fem grundpelare: trosbekännelsen, tidebönen, allmosan, fastan och vällfärden.
- Trosbekännelsen: Ingen Gud utom Gud (Allah), Muhammed är hans sändebud.
- Tidebön: bön bes vid bestämda tider (vanligen fem gånger per dag).
- Allmosa: en liten del av inkomsten ska ges till fattiga under fastemånaden Ramadan.
- Fastan: ingen mat eller dryck under dygnets ljusa timmar under fastemånaden.
- Valfärden: en muslim ska helst en gång under sitt liv vällfärda till Mekka.
- Moskén är en plats för bön där det finns olika avdelningar för män och kvinnor.
- Bland högtiderna finns Id al-fitr, som avslutar fastemånaden Ramadan.
- Det finns speciella regler och traditioner inom islam, till exempel för vilken mat som är tillåten (halal) och hur kvinnor ska vara klädda.
- Hur hårt en muslim håller på dessa regler och traditioner varierar mycket.

Det här är offlineversionen av *Att leva som muslim*. Följ länken för att komma åt ytterligare material som övningar, interaktiva element, filmer med mera.

<https://laromedel.ne.se/material/reader/205/7675>